

Β.Βεσκούκης

Σάββατο, 1η Ιανουαρίου 2000

Απόσπασμα από ένα μελλοντικό ημερολόγιο

Τελικά ήταν και αυτή μια ημέρα σχεδόν όπως όλες οι άλλες. Μια πρωτοχρονιά σχεδόν όπως όλες οι άλλες. "Σχεδόν", γιατί μια αυθαίρετη τοποθέτηση της "αρχής του χρόνου" της έδινε το προνόμιο να είναι όχι απλά η πρώτη ημέρα ενός χρόνου, αλλά η αρχή μιας νέας χιλιετίας. Η γενιά μας μπορεί να αισθάνεται προνομιούχος, σκέφτηκα, πολύ πιο προνομιούχος από ότι η γενιά του 1000 και αυτό το οφείλουμε στον περίφημο τεχνικό πολιτισμό μας - η φιλοσοφική σκέψη δεν έχει κάνει ανάλογα άλματα για τις περίπου 2,5 χιλιετίες για τις οποίες είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε "κάτι". Οι άνθρωποι του 3000, αν υπάρχουν, ίσως να μας θεωρούν τόσο πρωτόγονους όσο θεωρούμε εμείς σήμερα τους ανθρώπους του 1000, γι' αυτό όμως δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε άλλο από το να νιώθουμε την πίκρα της ματαιότητας της ύπαρξης. Φιλοσοφίες, είπα μέσα μου και αποφάσισα να σηκωθώ από το κρεβάτι.

Η μέρα ήταν ιδιαίτερα καλή - οι τελευταίοι χειμώνες εξάλλου ήταν όλοι τους καλοί. Κάποιοι μιλούσαν για τα παγόβουνα που έλιωναν, αλλά αυτό δε μας απασχολούσε ιδιαίτερα. Κάτι είχαμε δει σε κάποια κανάλια στο Δίκτυο, αλλά δεν προλαβαίναμε να ασχοληθούμε. Ετοίμασα τον καφέ μου και, όπως κάθε μέρα, άνοιξα το PC. Τα Windows New Millennium είχαν κατεβάσει τα νέα που με ενδιέφεραν, τα μηνύματά μου και τις ταινίες που είχα παραγγείλει στο Δίκτυο. Μου άρεσαν τα Windows New Millennium. Λειτουργούσαν χωρίς να με ρωτούν πολλά πράγματα - όλα κατέβαιναν από το δίκτυο, εμένα δε με ενδιέφερε και δεν με αφορούσε να γνωρίζω. Για μια στιγμή θυμήθηκα τι περνούσα πριν από λίγα χρόνια για να εγκαταστήσω τον Internet Explorer και γελούσα. Θυμήθηκα τη διαδικασία ρύθμισης ενός σταθμού εργασίας Unix όπου έπρεπε να ορίσω τα πάντα εγώ. Αυτά ήταν πλέον παρελθόν: η μάχη που παρακολουθούσαμε πριν λίγα χρόνια είχε κριθεί. Τα Windows είχαν ωριμάσει. Γνώριζαν τι θέλω πριν καλά-καλά να το συνειδητοποιήσω εγώ: ποια μηνύματα πρέπει να διαβάσω, ποιες ειδήσεις με ενδιαφέρουν, τι ταινίες να μου προτείνουν να δω, από που με συμφέρει να ψωνίζω.

Το κυριότερο με τα Windows New Millennium, όμως, ήταν ότι βρίσκονταν παντού: στο γραφείο, στο αυτοκίνητο, στο κινητό μου τηλέφωνο, στον υπολογιστή αλλά και σε όλες τις οικιακές συσκευές στο σπίτι. Μπορούσα να διαβάζω το ταχυδρομείο μου από την τηλεόραση, να επικοινωνώ με εικόνα και ήχο με τους φίλους μου από το αυτοκίνητο, να κάνω τις τραπεζικές μου συναλλαγές από το κινητό μου τηλέφωνο. Ας είναι καλά οι άνθρωποι της Intel που κατασκεύασαν τον νέο επεξεργαστή Octopus (οι παλιότεροι προτιμούσαμε πάντα να τον αποκαλούμε '886') για όλες αυτές τις συσκευές. Με τη βοήθειά τους, μπορούσε κανείς να κάνει τα πάντα από όπου και αν βρίσκονταν - οι μετακινήσεις εξάλλου στην Αθήνα είχαν γίνει αφόρητες.

Πάραυτα ξεκίνησα για μια διαδρομή που είχα υποσχεθεί στον εαυτό μου εδώ και καιρό: να κατέβω στο κέντρο της Αθήνας να δω το αξιοθέατο των φτωχών οι φιλανθρωπίες υπέρ των οποίων τα τελευταία χρόνια γέμιζαν τα πρωτοχρονιάτικα δελτία ειδήσεων. Η αναλογία μεταξύ των ελλήνων και αλλοδαπών σε αυτή την κατηγορία ανθρώπων είχε αλλάξει δραματικά υπέρ των πρώτων τα τελευταία χρόνια. Οι αλλοδαποί είχαν σταματήσει να έρχονται λαθραία στην Ελλάδα. Κάποιοι μίλησαν για θρίαμβο της εξωτερικής πολιτικής, κάποιοι άλλοι για διαγραφή

της χώρας από τους εν δυνάμει εργασιακούς παραδείσους στα μάτια ακόμα και αυτών των εξαθλιωμένων αλλοδαπών. Όπως και να ήταν, οι φτωχοί του 2000 ήταν Έλληνες.

Πάντα απορούσα σχετικά με την πληθυσμιακή σύνθεση αυτών των ανθρώπων. Λίγους μήνες πριν είχα δει κάπου στο Δίκτυο την άποψη ότι είναι τέως επαγγελματίες οι οποίοι δεν άντεξαν το βάρος της σύγκλισης και βρέθηκαν εκεί που βρέθηκαν. Την άλλη ημέρα δεν ξαναείδα το νέο στο Δίκτυο - μάλλον είχα κάνει κάποιο λάθος. Κάπου άκουσα ότι ορισμένοι από αυτούς είχαν πανεπιστημιακά πτυχία πληροφορικής, όχι όμως και πιστοποιήσεις από εταιρίες, οπότε και δεν είχαν θέση στην αγορά εργασίας - αυτό ήταν κάτι που ήθελα να εξακριβώσω.

Οι τηλεοράσεις και τα newsgroups έλεγαν με περηφάνια ότι το πολυπόθητο λογισμικό που θα εξαλείψει την κοινωνική και φορολογική αδικία στην Ελλάδα θα ήταν έτοιμο, οριστικά αυτή τη φορά, μέσα στο πρώτο εξάμηνο της νέας χιλιετίας. Οι φωτογραφίες έδειχναν τον αρμόδιο Υπουργό να εγκαινιάζει το νέο κτίριο που θα στέγαζε το όλο εγχείρημα χαμογελώντας αγκαλιά με τον ανάδοχο επιχειρηματία. Το προηγούμενο κτίριο που είχε κατασκευαστεί για τον ίδιο σκοπό είχε κατά λίγα εκατοστά στενότερες εισόδους και ο εξοπλισμός δεν χωρούσε. Βέβαια, κανείς δεν έφταιγε γι' αυτό, ο Διαγωνισμός είχε γίνει με όλη τη δέουσα Ευλάβεια και ούτε ο εργολάβος ούτε η υπηρεσία-παραλήπτης έφταιγαν. Αυτό μου άρεσε πάντα σε αυτή τη χώρα: κανείς δε φταίει και για τίποτε. Αυτό μου άρεσε πάντα.

Βρέθηκα να κατεβαίνω την Κηφισίας. Από τον "φάρο" και μετά η πρόσβαση ήταν ελεγχόμενη και χρειάζονταν ειδική κάρτα εισόδου. Ήταν μια έξυπνη κάρτα από τη συνεργασία IBM-Visa-RSA-McAfee η οποία στην Ελλάδα αντιπροσωπεύονταν από την "Ομιλος Παντοπωλών και Συνεργάτες ΑΕΒΕ" και ερχόταν με λογισμικό που κατασκευάζονταν στη Ρωσία. Δεν δικαιόμουν την κάρτα, όμως ομολογώ πως είχα, γιατί πάντα γνώριζα τους ανθρώπους-κλειδιά στον Ομιλο. Το GPS στο αυτοκίνητο με προειδοποιούσε για την κυκλοφοριακή συμφόρηση που με περίμενε. "Τελικά είναι πολλοί αυτοί που έχουν 'βύσμα' ", σκέφτηκα. Αδιαφόρησα όμως, μη έχοντας ούτε επιλογή, ούτε το δικαίωμα να διαμαρτύρομαι και αποφάσισα να κοιτάξω το αστικό τοπίο, να χαζέψω τον ουρανό. Τα σκουπίδια έκαναν βουνά στην Αθήνα - η ιδιωτική εταιρία που κέρδισε το Διαγωνισμό περισυλλογής είχε απαιτήσει επιπλέον αμοιβή και δεν τα μάζευε εδώ και ημέρες. Τα πράγματα δεν ήταν καλύτερα ούτε στον ουρανό: ένα γκριζοκίτρινο σύννεφο έκανε αισθητή την παρουσία του. Δεν ήταν το νέφος, το νέφος είχε φύγει μετά από την έκτακτη εισφορά που είχαμε πληρώσει πριν από 2 χρόνια. Η Επιτροπή είχε πάρει απόφαση ότι τα όρια επιφυλακής, μέτρων κλπ σχετικά με τη ρύπανση έπρεπε να δεκαπλασιαστούν, οπότε αυτό που έβλεπα δεν ήταν το νέφος. "Ίσως να είναι ο ουρανός της νέας χιλιετίας", σκέφτηκα, και συνέχισα την πορεία μου.

Αποφάσισα να αφήσω το αυτοκίνητο στο σταθμό του Μετρό της Πανόρμου και να συνεχίσω με το Μετρό. Είχα ξεχάσει όμως το νέο που είχα δει στο δίκτυο την περασμένη εβδομάδα, σύμφωνα με το οποίο το Μετρό, δύο μήνες μετά την δοκιμαστική λειτουργία του πλημμύρησε διότι δεν είχαν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες του Διαγωνισμού για τις αντιπλημμυρικές μελέτες. Δεν θυμάμαι άλλες λεπτομέρειες της είδησης, ίσως και να μην υπήρχαν - κανείς όμως δεν έδινε σημασία. Οι ίδιοι οι χρήστες είχαν αποφασίσει να δίνουν μικρή προτεραιότητα σε τέτοιες ειδήσεις. Τα δημοφιλέστερα θέματα στα newsgroups ήταν αυτά που υπάγονταν στις κατηγορίες "Ερωτικές ιστορίες δικαστικών", "Οικογενειακές τραγωδίες", "Λόττο, Πρότο, Joker, Poker2000". Ακολουθούσαν τα νέα του αστυνομικού δελτίου και αρκετά πίσω ήταν οι παλαιοκομματικές ειδήσεις περί οικονομίας, εξωτερικών, κλπ. Τελικά αποδείχτηκαν κακόβουλοι όσοι κατηγορούσαν την τηλεόραση τα τελευταία χρόνια, οι ίδιοι οι χρήστες το απέδειξαν, έτσι έλεγε το γκάλοπ που είδα στο Δίκτυο. Για να γυρίσω όμως στο θέμα του Μετρό, στοιχημάτισα με τον εαυτό μου (και τελικά κέρδισα), ότι ούτε και εδώ υπήρχε υπεύθυνος φορέας, άτομο ή ό,τι άλλο: όλες οι διαδικασίες είχαν ακολουθηθεί σύμφωνα με το

Νόμο, όλα ήταν άμεμπτα και για κανέναν δεν είχαν "προκύψει ευθύνες". Όλα τα στοιχεία υπήρχαν στο Δίκτυο διαθέσιμα στον οποιονδήποτε το επιθυμούσε.

Πάντως η θερμοκρασία ήταν καλή και αποφάσισα να περπατήσω ως το κέντρο. Εφτασα στον πεζόδρομο της Πανεπιστημίου και βρέθηκα στο Αλσος Οδού Σταδίου όπου γίνονταν η φιλανθρωπική εκδήλωση. Χρειάστηκε αρκετές φορές να χρησιμοποιήσω την έξυπνη κάρτα μου για να επιβεβαιώσω την άδεια πρόσβασης μου στην περιοχή, ακόμα και οι πεζοί έπρεπε να το κάνουν. Το κινητό μου τηλέφωνο πρόδωσε την παρουσία μου και άρχισε να δέχεται διαφημίσεις από τα γύρω καταστήματα και μάλιστα διαφημίσεις προϊόντων που θα με ενδιέφερε να αγοράσω. Τα καταστήματα ήταν κλειστά, αλλά εγώ θα αγόραζα χρησιμοποιώντας το ενσωματωμένο στο κινητό μου MT (Market Terminal - τερματικό αγοράς μια εφαρμογή για Windows New Millennium - Mobile Phone version). Ποτέ δεν κατάλαβα πώς το έκαναν αυτό, πάντα όμως το θαύμαζα. Δεν σπαταλούσαν το χρόνο μου με άσκοπες διαφημίσεις, μόνο με αυτές πραγμάτων που θα μπορούσαν να με ενδιαφέρουν. Και όσο περισσότερο ψώνιζα, τόσο καλύτερα γνώριζαν τι με ενδιαφέρει και τι όχι: αυτό με έκανε να αισθάνομαι σημαντικός. Αποφάσισα να μην αγοράσω τίποτα: "αν ήθελα, αγόραζα και από το σπίτι μου", σκέφτηκα. "Σήμερα ήρθα για να δω από κοντά τους φτωχούς".

Στην τηλεόραση φαίνονταν καλύτεροι. Τα σακάκια που τους δάνειζαν έκρυβαν τις μορφές τους. Εξάλλου ο σκηνοθέτης τους χρησιμοποιούσε κυρίως σαν φόντο της ξανθιάς φιλάνθρωπης παρουσιάστριας - κάτι σαν το Active Desktop στα Windows στο PC μου. Κάπου σε μια γωνία υπήρχε, κρυμμένο από το φακό του εορταστικού φιλανθρωπικού προγράμματος, ένα τραπεζάκι που φιλοξενούσε κάτι που έμοιαζε με έκθεση φωτογραφιών και γενικά ντοκουμέντων. Η περιέργειά μου με οδήγησε σε αυτό το τραπεζάκι. Ήταν γεμάτο με αποδείξεις, σύμφωνα πάντα με τους ανθρώπους αυτούς, σχετικά με τις αιτίες που τους οδήγησαν στην κατάσταση που βρίσκονταν. Ανάμεσά τους ήταν πτυχία πανεπιστημίων, ιδιωτικών και δημοσίων, άδειες ασκήσεως επαγγέλματος για κατοχυρωμένα επαγγέλματα, βεβαιώσεις επιμελητηρίων, φωτογραφίες, στατιστικές, καταγγελίες, αλλά και κατάλογοι χρεών μεγάλων επιχειρηματιών προς το δημόσιο, τα οποία, έλεγαν, είχαν διαγραφεί πριν από ένα χρόνο. Κάποιοι συζητούσαν τριγύρω ότι τελικά θα έπρεπε να την είχαν πάρει εκείνη την πιστοποίηση. Δε θυμόμουν να είχα δει τέτοια είδηση στο Δίκτυο, αν ήταν θα την έβλεπα, το Δίκτυο δεν ελέγχεται από κανέναν.

Με κοιτούσαν περίεργα και αποφάσισα να πηγαίνω. Αισθανόμουν περίεργα. Τα πράγματα φαίνονταν ευκολότερα στη νέας τεχνολογίας επίπεδη LCD οθόνη του PC μου. Αντάλλαζα καθημερινά δεκάδες μηνύματα, όμως δεν επικοινωνούσα πραγματικά με κανέναν. Δεν θυμόμουν από πότε είχα να δω με τα μάτια μου και εκτός της θαυμαστής αυτής επίπεδης οθόνης υψηλής τεχνολογίας, τους φίλους μου. Πίστευα ότι η τεχνολογία με είχε λυτρώσει από το χρόνο που έχανα στις διαδρομές να τους συναντήσω, εξάλλου το αυτοκίνητο το απέφευγα. Για κάποιο όμως λόγο, όταν είδα από κοντά το Active Desktop των "φτωχών" αισθάνθηκα κάτι σα ζήλια για κάποιες στιγμιαίες εκφράσεις των προσώπων τους. Πίστευα πως μέσα από το Δίκτυο μπορώ να κάνω ό,τι θέλω, πως ήξερα ό,τι ήθελα εγώ να γνωρίζω, να όμως που πιανόμουν αδιάβαστος και ούτε οι πενήντα Intel επεξεργαστές που βρίσκονταν μέσα στις τόσο απαραίτητες ηλεκτρονικές συσκευές μου μπορούσαν να με κάνουν να νιώσω καλύτερα. Είχα αρχίσει να ξεχνάω πως είναι ο πραγματικός κόσμος. Η ξανθιά φιλάνθρωπη παρουσιάστρια με σταμάτησε προβάλλοντάς μου το μικρόφωνο. "Τι έχετε να πείτε για τη νέα χιλιετία;", με ρώτησε. "Τίποτα απολύτως", απάντησα και συνέχισα το δρόμο μου.

Δημοσιεύτηκε στο OPEN Newsletter

τον Ιανουάριο του 1998